

Szerkesztőségi iroda:
Nagybcskerek Zápolya-
utca 1., hová a lap szel-
lemi részét illető min-
den közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:
Pleitiz Fer. Pál könyv-
nyomdája Nagybcske-
rek, Zápolya-u. 1., hová
a hirdetések, előfizetések
és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások
intézendők. Telefon 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: dr. Brájjer Lajos.

Felelős szerkesztő: Somfai János.

Előfizetési árak:
Egész évre — — — 32— K
Félévre — — — 16— K
Negyedévre — — — 8— K
Egy hóra — — — 270 K
Egyes szám ára 10 fillér.

Hirdetéseket
a kiadóhivatal vesz föl
Azonkívül az összes hir-
:: detési irodák. :: ::
Megjelenik vasár- és
ünnepnapok kivételével
mindennap d. u. 5 órakor

Nagybcskerek, 1917.

XLVI. évfolyam, 6 szám.

Kedd, január 9.

**Mai távirataink az egész országban
uraikodó havas és hideg időjárás okozta
távíró vonalzavar miatt elmaradtak.**

Megyei hadtörténelmi osztályok létesítése.

A magyar ezeréves katonai vitézség, hősiesség — melyet az ifjabb nemzedék már csak az öreg hadfiak ifjúkori élményeiből és történelmi olvasmányokból ismer — a most dúló titáni világháborúban újabb bizonyítottnak, hogy a magyar katonai erő oly hatalmas, földi erővel legyőzhetetlen. Északon és délen, szóval mindenütt, hol ellenség van, diadalittasan haladnak előre derék csapataink, hogy a dicsőség hosszú útját bejárva, elérjék annak messi végét, elérjék a végső célt: a magyar fegyverek legteljesebb győzelmét.

Történelmi korszakot, nehéz időkkel élünk. Halált szór a háború véges-végig. Felforgatta az egész világot, kiemelte a föld számos népeit a tespedés mélyéből, hogy a fegyverek viaskodásából az igazság győzelmét biztosítsa a megbántottaknak méltó elégtétellel áldásos nyugalmat adjon hosszú jövőre.

A nagy mérközésből a magyarnak orozslánrészt jutott ki osztalékul. Középről ösmerte most meg a világ erényeit, megkülönböztető kiválóságait pedig a tisztelet teljes nagyságával csodálják.

A háborút gazdag tapasztalatokkal és hasznos tanulságokkal kell ott hagynunk, hogy a béke nagy reform munkájában felhasználhassuk majd nemzetünk felvirágzására, egységes erőnk fokozására.

Egyik legfontosabb kérdés lesz a jövő nemzedék mikénti nevelése.

A háború, az emberi élet legkomolyabb iskolája a többi között megmutatta, hogy az erkölcsi erőre nagy szükség van; a lángoló lelkesedés izmos ereje leteper minden testi nyers erőt. Ebből kiindulva, szükséges lesz, hogy a jövő generációt intenzíven tanítsuk poraiban megdicsőült őseink és emlékek örökké élő hőseink tisztelésére és megbecsülésére, hogy okulásuk és erőt merítsenek a jövő nagy küzdelmeihez. Sok eszköz szentesíti a célt. Ezek egyike — legalább szerény nézetem szerint — az, hogy jól ösmérje meg mindenki a hadviselés fegyvereit, amely fegyverekkel katonáink oly sok győzelmet, bámulni való csodákat szereztek, amelyek forgatása közepette sok vitézi nemes vér hullott harci mezőre, de velük mindig meg lett védve a haza kárpáti határa, a magyar ősi becsület.

A hazafias szellem, az erkölcsi érték fejlesztésére célszerűnek találnám, ha minden megyében, annak egy megfelelőbb muzeumban, — külön hadtörténelmi osztályt nyitva — egyesítve helyeznék el a megye területén — akár a köznek, akár magánosnak a tulajdonát képezze is — mindazon tárgyakat és irott (nyomtatott) okmányokat, melyek a magyar hadtörténelemmel, hadviseléssel összefüggésben vannak. Az eszme keresztül vihető. Az alábbiakban az eddigi nyilvánosságra került adatok *) alapján összeállítottam az egyes megyék muzeumaiban (iskolák, egyesületek, stb.) és más intézményeknél található régiségi anyagot. (régiségek, érmek stb.)

Abauj-Torna vármegyében 1 muzeumban 11004 drb.

*) Magyar Minerva. V. kötet.

Alsó-Fehér vármegyében 4 muzeumban 27183 drb.
Arad vármegyében 4 muzeumban 18122 drb.
Arva vármegyében ?
Bács-Bodrog vármegyében 7 muzeumban 24563 drb.
Baranya vármegyében 3 muzeumban 27691 drb.
Bars vármegyében 5 muzeumban 7567 drb.
Békés vármegyében 5 muzeumban 14390 drb.
Bereg vármegyében 2 muzeumban 2321 drb.
Beszterce-Naszód vármegyében 1 muzeumban 986 drb.
Bihar vármegyében 5 muzeumban 6041 drb.
Borsod vármegyében 3 muzeumban 12613 drb.
Brassó vármegyében 4 muzeumban 4668 drb.
Csanád vármegyében 1 muzeumban 2544 drb.
Csik vármegyében 1 muzeumban 4877 drb.
Csongrád vármegyében 5 muzeumban 66343 drb.
Esztergom vármegyében 5 muzeumban 12753 drb.
Fejér vármegyében 1 muzeumban 6499 drb.
Fiume (város) 2 muzeumban 907 drb.
Fogarasz vármegyében ?
Gömör és Kishont vármegyében 5 muzeumban 12163 drb.
Győr vármegyében 3 muzeumban 7221 drb.
Hajdu vármegyében 2 muzeumban 12245 drb.
Háromszék vármegyében 3 muzeumban 26609 drb.
Heves vármegyében 4 muzeumban 24186 drb.
Hont vármegyében 6 muzeumban 12974 drb.
Hunyad vármegyében 3 muzeumban 11151 drb.
Jász-Nagykun-Szolnok vármegyében 6 muzeumban 13298 drb.
Kisküküllő vármegyében 1 muzeumban 366 drb.
Kolozs vármegyében 5 muzeumban 59133 drb.
Komárom vármegyében 3 muzeumban 13864 drb.
Krassó-Szörény vármegyében ?
Liptó vármegyében ?
Máramaros vármegyében 1 muzeumban 781 drb.
Maros-Torda vármegyében 1 muzeumban 2148 drb.
Moson vármegyében 2 muzeumban 9388 drb.
Nagyküküllő vármegyében 1 muzeumban 356 drb.
Nógrád vármegyében 2 muzeumban 5908 drb.
Nyitra vármegyében 4 muzeumban 5195 drb.
Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegyében 29 muzeumban 541.155 drb.
Pozsony vármegyében 6 muzeumban 36.802 drb.
Sáros vármegyében 3 muzeumban 5116 drb.
Somogy vármegyében 2 muzeumban 7688 drb.
Sopron vármegyében 3 muzeumban 14073 drb.
Szabolcs vármegyében 1 muzeumban 9767 drb.
Szatmár vármegyében 6 muzeumban 17711 drb.
Szeged vármegyében 4 muzeumban 62611 drb.

Szepes vármegyében 6 muzeumban 15442 drb.
Szilágy vármegyében 2 muzeumban 2958 drb.
Szolnok-Doboka vármegyében 2 muzeumban 1489 drb.
Temes vármegyében 4 muzeumban 100.683 drb.
Tolna vármegyében 3 muzeumban 28128 drb.
Torda-Aranyos vármegyében ?
Torontál vármegyében 2 muzeumban 2565 drb.
Trencsén vármegyében 2 muzeumban 12148 drb.
Turóc vármegyében 1 muzeumban 6120 drb.
Udvarhely vármegyében 4 muzeumban 4993 drb.
Úgocsa vármegyében ?
Ung vármegyében 2 muzeumban 6002 drb.
Vas vármegyében 3 muzeumban 55607 drb.
Veszprém vármegyében 4 muzeumban 65047 drb.
Zala vármegyében 5 muzeumban 29495 drb.
Zemplén vármegyében 2 muzeumban 8256 drb.
Zólyom vármegyében ?

Ha már most csak ezen adatokat veszünk alapul (bár sok régiségi gyűjteményről nincsen számadat) és ebből 5—10 %-ot számítunk hadtörténelmi vonatkozásúnak (ennyit legalább is lehet), úgy látni fogjuk, hogy minden megyében már is oly mennyiség áll rendelkezésre, hogy összegükben és szakszerű csoportosításban egy egész csinos és önálló osztályt képezhetnek. Azonban az így nyert gyűjteményt tisztesen (körülbelül!) nagyobbítani lehet a magánosok tulajdonában levő és így a nyilvánosságtól elzárt tárgyakal**) ha azokat sikerül, akár a tulajdonjog fentartásával is,**) a nemes cél érdekében megszerezni. Ép így a többi muzeum az átadott tárgyak tulajdonjogát megtarthatja. Ezen ajánlott megoldással az osztályok létesítése minden nagyobb anyagi kiadások mellőzése mellett elérhető. Ennek szükségességét pedig nemcsak fenntartás, hanem a múzeumi kultúra, a muzeumi kultúra célja. Avagy többet ér az, ha — mint mostanában — elszórtan, különféle anyagban a laikus néző figyelmét le sem kötik, vagy pedig valamely főur vidéki kastélyának hozzáférhetetlen termeiben vannak e kincsek.

Hogy a hadtörténelmi osztályok feladatuknak megfelelően, szükséges, — mint ez sok külföldi muzeumnál meg van — hogy minden tárgy mellett írásban és képen meg legyen annak rövid magyar-rázó, használati stb. leírása, hogy így a szemlélő tiszta fogalmakat alkothasson és ezzel az egyes korszakok hadviseléséről tájékozódjon. Ily módon a legkisebb gyűjtemény is egy tökéletes egészszé alakítható.

Az írásos anyag kis hadilevéltárban volna összegyűjtendő. Hogy ez a hadtörténelmi pangó irodalom fellendítése érdekében mennyit jelentene, arról nem is kell bővebben szólni.

Bodó János.

**) Az 1896-ki ezeréves országos kiállítás igazolta legjobban, hogy mily rengeteg hadtörténelmi gyűjtemény van így eltemetve. Lásd: Magyar Nemzeti Múzeum. Katalógus a régiségtárban XVI. kiadás 166. 1.

***) Lásd: Katalog des k. u. k. Heeresmuseums IV. Auflage.

Felhívás előfizetésre.

Az új esztendő beköszöntével a Délvidék legrégebbi magyar lapja: a

Torontál

negyvenhatodik évfolyamát kezdi meg.

Ez a közel félszázados múlt a lap erejét, olvasóközönségének szeretetét és bizalmát tanúsítja, amellyel félszázadon át változatlan ragaszkodással támogatta lapunkat.

E hosszú idő alatt lapunk előfizetési ára a folyton emelkedő üzemi és anyagi kiadásokkal szemben is változatlan maradt.

Az utóbbi években az üzemi anyagok óriási mértékben való emelkedése arra kényszerít bennünket, hogy lapunk előfizetési árát mérsékelten feleljük.

Lapunk ezzel szemben, úgy mint azt a háború során, annak minden nehézségei mellett is, gyors hírszolgálatunkkal bebizonyítottuk, eddigi hagyományaink keretében a jövőben még fokozottabb mértékben fog gyors, pontos és hű hírszolgálatot nyújtani a közönségnek.

Előfizetési díj:

Egész évre	32 kor.
Félévre	16 kor.
Negyedévre	8 kor.
Egy hónapra	2 kor. 70 fillér.

A „Torontál” szerkesztősége és kiadóhivatala.

A közigazgatási bizottság küldöttségei és albizottságai.

Nagybecskerek, jan. 9.

Torontálvármegye közigazgatási bizottsága tegnapi ülésén választotta meg a bizottság különböző küldöttségeit és albizottságait. A választás eredménye szerint az albizottságok és küldöttségek a következőképpen alakultak meg:

1. Fegyelmi választmány. Rendes tagok: Babics József, Hauser Károly báró, Vámos Ignác és Tóth István. Póttagok: dr. Pollák Győző, Tóth István.

2. Gyámügyi küldöttség: Választott tagok: Babics József, ifj. dr. Daniel Pál, Póttag: Dolleschal Alajos. Kinevezett tagok: Schulpe Vilmos, Hauser Károly báró. Póttag: dr. Pollák Győző.

3. Erdészeti albizottság: Választott tagok: Gyertyánffy László dr., báró Hauser Károly, dr. Pap Dezső. Hivatalból tag: A kir. erdőfelügyelő.

4. Pótadófelfelzámolási küldöttség: (Az utadó egyénenkénti kivetése ellen beadott felelősségek elbírálására.) Választott tagok: Babics József, dr. Pollák Győző, dr. Annau Ernő, báró Hauser Károly. Hivatalból tagok: a m. t. főügyész és a kir. pénzügyigazgató.

5. Házközösségi albizottság: Tagjai: dr. Annau Ernő és dr. Pollák Győző. Póttagok: báró Hauser Károly és dr. Vaszi Endre.

6. Börtönvizsgáló bizottságok: a) Nagybecskereken: Elnök: az alispán. Tagok: dr. Pollák Győző, dr. Haidegger Lajos, Kéler Ákos, dr. Annau Ernő. b) Nagykikindán: Elnök: Vinczehegyi Izsó. Tagok: báró Hauser Károly és dr. Valovits Gyula. c) Zombolyán: Babics József. d) Billédén: báró Hauser Károly. e) Nagyszentmiklóson: Jankó Ágoston. f) Módoson: dr. Gyertyánffy László. g) Perlaszon: dr. Pap Dezső. h) Alibunáron: Jankó Ágoston. i) Antalfalván: Dolleschal Alajos. j) Törökbesésen: dr. Pollák Győző. k) Törökkanizsán: Schulpe Vilmos.

7. A megyei árvaszék és a me-

gyei ügyészség megvizsgálására kiküldött bizottság. Elnök: báró Hauser Károly. Tagok: dr. Annau Ernő és dr. Gyertyánffy László.

8. Az évi jelentés felülvizsgálása céljából alakított albizottság: Hivatalból tagjai: az alispán mint elnök, az államépítészeti hivatal főnöke, a kir. tanfelügyelő és a kir. ügyész.

9. Szabadságvesztésre ítélték feltételes szabadságra bocsátása felett intézkedő bizottság. a) Nagybecskereken: dr. Pap Dezső, dr. Annau Ernő. b) Nagykikindán: báró Hauser Károly, Vinczehegyi Izsó.

10. Ipartanács. Rendes tagok: Mayer Rezső, Mesznik Lipót, Kucsera Method, Prandell Rezső. Póttagok: Bence Miksa, Bogdán Márk, Csada Károly, Tóth Ferenc.

11. Torontálmegye tanítóinak nyugdíjazását megállapító bizottság. Tagjai: a) Nagybecskereken: dr. Pap Dezső, dr. Annau Ernő. b) Pancsován: dr. Gyertyánffy Jenő, Dolleschal Lajos.

12. Adóügyi bizottság. Rendes tagok: Babics József, dr. Annau Ernő, dr. Pollák Győző, báró Hauser Károly. Póttagok: dr. Gyertyánffy László, Schulpe Vilmos. Hivatalból tagok: az alispán, m. t. főügyész és a pénzügyigazgató.

13. Gazdasági albizottság. (Megalakult az 1913. X. t. c. alapján.) Dr. Pap Dezső, dr. Gyertyánffy László, báró Hauser Károly, ifj. dr. Daniel Pál. Elnöke a főispán vagy az alispán.

HIREK.

— Hivatalos jelentések január hó 8-ikáról. A miniszterelnökség sajtóosztályától a következő hivatalos jelentéseket kaptuk a haretéri eseményekről:

Hőfer jelentései:

Keleti harctér:

Mackensen vezértábornagy hadserege: Az ellenséget tegnap Focsaninál újból megvertük. Mig német ezredek a várostól délre és délnyugatra áttörték az ellenséges vonalat, addig Goigingen Lajos altábornagy csapatai a botocsi területen rohammal elfoglaltak két egymás mögött fekvő ellenséges állást. Egyidejűleg a Mgr. Adgoseci hegyvidéken is visszavetették az ellenséget. Az oroszok az egész arcvonalon meghátráltak. Focsani ma délelőtt 8 óra óta a szövetségesek kezén van. Három ezerkilencszáz tiz embert elfoglaltunk és 3 ágyut zsákmányoltunk.

József főherceg vezérezredes hadsereg-arcvonala: A Putna- és Lusita-völgyekben ismét hódítottunk ellenséges területet. A Kasionu felső folyása mentén tért nyertünk, amelyet az ellenség hasztalan igyekezett ellentámadásokkal tőlünk elragadni.

Lipót bajor herceg vezértábornagy hadseregarcvonala: Haderőnkél nincs jelenteni való.

Olasz és délkeleti harctér:

A helyzet változatlan.

A német nagyfőhadiszállás jelentései:

Nyugati harctér:

Az Iser-arcvonalon az Iperh-hajlásban és a Sommetól északra időközönként élénk ágyutüz fejlődött ki. Sikeres légi harcainkban és védőágyunk tüzeiben az ellenség hat repülő gépet veszített.

Keleti harctér:

Lipót bajor herceg vezértábornagy arcvonala: A riga-mitauitól nyugatra az oroszok tegnap ismét nagy erővel széles arcvonalon támadtak. Az Aa-folyó mentén sikerült nekik a január 5-én megszerzett területnyeréséget egy darabon kibővíteni. A többi helyen mindenütt visszavertük őket.

József főherceg vezérezredes arcvonala: A hó és vihar és érzékeny hideg dacára a Putna- és Ojtöz-völgy között újból visszavertük az ellenséget.

Mackensen vezértábornagy hadserege: Január 7-ikén a 9-ik hadseregnek, különösen a Kraft von Delmensingen és Morgen tábornokok győzelmes német és osztrák-magyar csapatai támadása új nagy sikert eredményezett. A románokat és az oroszokat a Mgr. Odobescinek nagyon megerősített hegyiségéből a Putna irányban visszavetették. Tovább délre rohammal elfoglaltuk a már októberben kiépített, most pedig szívesen védelmezett Vilkovu állást. Lendületesen utánnyomulva az ellenségnek, nem engedünk neki időt arra, hogy Focsani és Karestea között a csatorna mentén levő második vonalban elhelyezkedjen. Ezt az állást is áttörtük és tovább is utánnyomulva az ellenségnek, áthaladtunk a Focsani-Voltesti uton. Focsanit ma reggel elfoglaltuk. A megvívott erődítések közül 3910 foglyot, 3 ágyut és több géppuskát szállítottunk be.

Macedon arcvonal:

Az Ohrida- és Prespa-tó között egy erős ellenséges felderítő osztag előretörése eredménytelen maradt. — Ludendorff.

— Az adófizetés Torontálban. Tóth István min. tanácsos, pénzügyigazgató a vármegye adóügyeiről a következőkben számolt be a közigazgatási bizottság tegnapi ülésén:

Torontálvármegye törvényhatósága területén állami egyenes adók címén: a) megállapított tartozás 13.516,619 kor. 55 fil., b) befizetés 9.886,724 kor. 52 fil. Hátralék: 3.629,890 kor. 03 fil., vagyis az össztartozásnak 27%-a. Az 1916. évi december havi befizetés 23.243 kor. 29 fillérrel, az egész évi befizetés pedig 650.429 kor. 53 fillérrel nagyobb, mint az 1915. év hasonló időszakában teljesített befizetések voltak. Hadmentességi díjban: a) megállapított tartozás 467.337 kor. 94 fil., b) befizetés 46.876 kor. 94 fil. Hátralék: 420.461 kor., vagyis az össztartozás 92%-a. Az 1916. évi december havi befizetés 5.321 kor. 56 fil., az egész évi pedig 20.404 kor. 02 fillérrel kisebb, mint az 1915. év hasonló időszakában teljesített befizetések voltak. A kedvezőtlenebb befizetés abban leli indokát, hogy a haddijkötelesek nagy százaléka hadi szolgálatra alkalmasnak találtatván, tényleges katonai szolgálatot teljesít, ezektől tehát nem is szedhető be a kivetett hadmentességi díj. Jövedelemadó címén: a) megállapított tartozás 470.211 kor. 58 fil., b) befizetés 249.541 kor. 96 fil. Hátralék: 220.669 kor. 62 fil., vagyis az össztartozásnak 47%-a. A december havi befizetés 1902 kor. 98 fillérrel kisebb, de az 1916. évi átlagos befizetés 151.525 kor. 48 fillérrel nagyobb, mint az 1915. év hasonló időszakában teljesített befizetések voltak. A lefolyt december hóban 7 esetben engedélyezett a pénzügyigazgatóság fizetési halasztást.

— A tegnapi teljes holdfogyatkozás. Tegnap teljes holdfogyatkozás volt, amelyet azonban nálunk nem lehetett látni, mert a holdfogyatkozás reggel 6 óra 50 perckor kezdődött s mire a fogyatkozás teljességét elérte, már háromnegyed kilenc óra volt, vagyis teljes világosság uralkodott. Azonkívül az ég nagyrészt felhős is volt s így tehát ez a természeti tünnemény nálunk láthatatlanul folyt le.

Januárban különben lesz még egy fogyatkozás és pedig január 25-ikén részleges napfogyatkozás, amelyet derült időben mi is láthatunk, mert a fogyatkozás délelőtt fél 9 órakor fogja elérni teljességét, amikor földünk árnyéka háromnegyedrészen takarja el a napot,

— A vármegye egészségügye. Dr. Haidegger Lajos vármegyei főorvos a közigazgatási bizottság tegnapi ülésén a következőket jelentette a vármegye december havi egészségügyi viszonyairól:

Törvényhatóságunk területén a közegészségügyi viszonyokban a most mult december havában változás nem igen állott be, amennyiben a hólyagos himlő esetek, egy néhány község kivételével, szintén csak szórányosan léptek fel és pedig a következő városokban, illetve községekben: Nagybecskerek 3, Nagy-

Telefon 330.

VÁROSI MOZI A VÁROSI SZÍNHÁZBAN.

Telefon 330.

Kedden, 1917. évi január hó 9-én és szerdán jan. 10-én három előadás: délután 5, 7 és este 9 órakor, mindenkor rendes helyárrakkal.

A HEGYEK URA.

RÜBEZAHL NÁSZA. — Filmköltemény 6 részben. Irta, rendezte és játssa PAUL WEGENER

A koronázás I. és II. része pazarabbnál pazarabb felvételeit máától kezdve minden előadásnál bemutatjuk néhány napig.

kikinda 2, Németsernye 10, Csernye 7, Mokrin 5, Öegfalu 1, Kumán 1, Számos 10, Tamásfalva 17, Horvátklárihoz tartozó Römer-tanya 3, Beodra 6, Révaufalu 2, Csebze 2, Nagygájhoz tartozó Kisbalat-pusztá 6, Árkod 1, Nagyösz 1, Ótelek 5, Kőcse és a hozzá tartozó Hettény-pusztá 4, Dolova 1, ez meghalt, Magyarszentmihály 10, Jankahid 13 és Zsombolya 1, ez meghalt. Felemlitem, hogy a hólyagos himlő terjedésének a meggátítása végett belügyminiszter 1916. évi december hó 15-én 185534/1916. sz. alatt kelt rendeletével vármegyénk egész területére az általános újraoltást elrendelte és ezen rendelet értelmében az általános újraoltás néhány községben már befejeztetett, a többiekben már javában folyamatban van. S tekintettel, hogy e mellett a legszigorubb óvintézkedések keresztülvételének, alapos a remény, hogy ezen betegség terjedése meggátolható lesz. A többi hevenyfertőző betegségek közül bejelentettek: 43 vörheny, 6 hasihagymáz, 22 difteritisz, 67 kanyaró, 7 jár. fültömrigylob és 1 bárányhimlő. Iskolák bezártak Maczedónia községben vörheny és Tamásfalva községben pedig hólyagos himlő miatt. Végre jelenti a főorvos, hogy a múlt évi gyógyszerári vizsgálatokat befejezte.

— **Adomány.** Multkor tévesen közöltük, hogy Mayer Jenő és neje újvívi üdvözlők megváltása cimen 10 koronát adományozott az ingyen tejrre. Az adományozás ugyanis nem az ingyen tej, hanem a Misszió-társulat javára történt.

— **A vármegye népoktatása.** Torontárvármegye népoktatási viszonyairól Grézlo János kir. tanfelügyelő, a közig. bizottság tegnapi ülése elé a következő jelentést terjesztette be:

A tanítás általában az összes iskolákban a múlt havi jelentésben vázolt mederben folyt azon küönbséggel, hogy az egyes iskolákhoz beosztott erdélyi menekült tanítók ezen hónap folyamán rendeltettek vissza állomáshelyükre, úgy, hogy ezen oknál fogva több helyen ismét kedvezőtlenebbé vált a népoktatási állapot. Helyettes tanítók már nem állnak rendelkezésre, a sok végzett és béke időben folytonosan állást kereső okl. tanítónő mind el van helyezve leginkább helyettesként, sőt a támadt hézagokat okleveles óvónókkal is kellett pótolni. A 600 hirdett állami tanítói állásra a kinevezések nem történtek meg, mert állítólag 1800 kinevezésre lett volna szükség. Mindamellett örömmel jelenthetem, hogy a nagyméltóságú vallás és közoktatásügyi m. kir. miniszter ur néhány legsürgősebbnek mutakozó kinevezés iránti felterjesztésemet kedvezően intézte el. Kétségtelen, hogy a normális közállapotok beállta után a népoktatás terén sok dolog és nagy munka vár ránk az elhanyagolt állapotok orvoslása, a támadt hiányok pótlása és főleg a magyar nemzeti kulturális tevékenység és tanügypolitika jelenleg elég sűrű mezején. A magyar nemzet alkotmányosságának legszebb és legfontosabb ünnepe aktusa, a magyar király koronázása, az iskolák beléletében is maradandó nyomot hagyott az iskolák koronázási ünnepélyeinek megtartásával. Miután a koronázás napján szünet volt, a nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi miniszter ur rendelete szerint az ünnepély a karácsonyi szünet követő első tanítási napokon tartatott meg az iskolákban. Az iskolák csalánszár-, szederlevél-, gyógyóvén- és gyógymaggyűjtése, valamint katonáink karácsonyi ajándékára való gyűjtése szép sikerrel és eredménnyel záródott. A kisdévodák szokásos egy havi téli szünetelése a háboru elején felfüggesztetvén, az óvónók már két év óta szabadságot nem élveztek. A nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter ur méltányolva az óvónói kar eddigi önfeláldozó munkáját és engedve az ország minden részéről elhangzott kérelmeknek, a helyi körülmények tekintetbe vételével adandó egy havi vagy hat heti szünet, illetőleg szabadságot engedélyezett január vagy február havában az óvónók részére, úgy, hogy ott, ahol két óvónó van, felváltva élvezzen szabadságot, ahol pedig csak egy óvónó van, ott, amennyiben szükséges, a kisdédek a dajka felügyelete alatt maradnak, avagy az óvoda teljesen szünetel. Az óvodai felügyelő bizottságok tulnyomó mértékben az óvoda teljes szünetelését javasolták, tekintettel a január havi gyér óvodálatogatásra, a lábbeli hiány és a kedvezőtlen időjárás miatt. Végül a december hó folyamán történt személyi változásokról és a tanfelügyelőség hivatalos teendőiről számolt be a tanfelügyelő.

Cserei Gyula kir. tanfelügyelő, a pancsovai kirendeltség vezetője előadta, hogy az elmúlt december hó folyamán felsőbb rendelkezésre a miniszterium egyes ügyosztályaiban tárgyalásokat folytatott kirendeltsége ügyeiről.

A miniszter Milek Anna okl. tanítónőt áll. tanítónő kinevezte s javaslatára az omlódi közs. iskolához osztotta be. Necsov József óbesenyői áll. tanító hivatalába rendeltetett be s egyben a pancsovai áll. felső kereskedelmi iskolában a bolgár nyelvet fogja tanítani. A Hadisir gondozó-alapra eszközölt iskolai gyűjtések 1581 K 14 ft eredménnyel. Az IV. hadikölesön körüli tevékenységeiért elismerő okiratot kapott a tanfelügyelő. Az elmúlt hó folyamán a férfitanítók a szükséghez képest a rekvirálásoknál segédkeztek.

— **Királyunk imája gyűrűk.** Az Országos Hadsegélyző Bizottság igen izléses gyűrűket hozott forgalomba felejthetetlen emlékü jó királyunk „A király imádkozik” című közismert képének dombornyomásával. A gyűrűk, amelyek ezüstből készülnek és 2 koronáért rendelkezhetők meg a fent nevezett bizottságnál (V. Képviselőház) már eddig is tetemes összeggel gyarapították hadban elesett derék katonáink özvegyeinek és árváinak segélyalapját. A bizottság bizton reméli, hogy most, amidőn nemes királyunk eltávozott az élők sorából nagyközségünk még melegebben karolja fel e vállalkozást, amivel nemcsak a nemes célnak áldoz, de szép emléket szerez meg magának a fenkölt király arcmásában is.

— **Királyi üdvözet a magyarságnak.** A felséges királyi pár tudvalevőleg sajátkezü üdvözlőiratát kedveskedik a magyarságnak a koronázás alkalmával. A honv. miniszterium Hadsegélyző Hivatala levelezőlapokon hozta forgalomba a királyi pár irásának facsimiléjét. E levelezőlapok a koronázás napjának dátumától bélyegezettek. Vidékre készségesen eljuttatja a hivatal a levelezőlapok egy-egy példányát mindenkinek, aki az elesett hősök özvegyei és árvái alapja javára legalább egy koronát küld be a hivatal főpénztárának (képviselőház) az utalványszelvénnyel K. Ü. (királyi üdvözet) jelzéssel és pontos címmel. Budapesten a hivatal városzerte árusítja a levelezőlapokat.

— **Adakozzunk az elesett hősök özvegyei és árvái javára!** Hadsegélyző Hivatal főpénztára, Képviselőház.

TAJÉKOZTATÓ.

Az ingyenes olvasóhelyiség és könyvtár nyitva van minden nap délután 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon délután 1 órától este 10-ig. Könyvtárra vasárnap, szerda, péntek délután 5—7 óráig.

Városi ingyenes népkönyvtár. A volt esküdtzéki épületben. Nyitva naponként reggel 8-tól d. u. 2 óráig.

A „Magyarországi munkások rokkant- és ayudijegylete” nagybecskereki fiókja minden hó 1-je és 15-ike után eső vasárnapján fogad el befizetéseket az Ellmer-féle helyiségben d. u. 2—5 óráig. — A beiratások szintén ott eszközöltnének.

Nyílttér.

E rovat alatt közlöttékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Bognár Pál

cs. és kir. szakasszony

Wirth Rózsika

jegyesek

Nagybecskerek, 1917. január hó.

(Minden külön értesítés helyett.)

Bérbe kerések egy jó zongorát

Ajánlatokat a kiadóba kérek.

A nagyszentmiklósi főszolgabírótól.

11460—1916. kig. szám.

Pályázati hirdetmény

A nagyszentmiklósi járáshoz tartozó **Keglevichházi körjegyzői állásra** pályázatot hirdetek.

Ezen állás javadalmazása a következő:

A körhöz tartozó Keglevichháza, Bolgártelep és Pusztakeresztur községektől: Kézpénzfizetés 2320 K. Napidíj átalány. 64 K. Uti átalány 96 K. Világítási átalány 20 K. Ujoneozási átalány 70 K. Iroda átalány 74 K. Állami fiz. kiegészítés 166 K. Összesen 2810 K.

Mint természetbeni járandóság: szabad lakás házikerttel, Keglevichháza községtől fűtőanyag, ezenkívül 4 öl keménytűzifa, vagy annak 80 kor. ellenértéke.

Felhivom mindazokat, kik kérdéses állást elnyerni kívánják, hogy az 1883. évi I. t. c. 6. §-a, illetve az 1900. évi XX. t. c. 3. §-ában előírt képesítésüket és eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérvényüket hivatalomnál **1917. évi január hó 31-ig** adják be.

Nagyszentmiklós, 1916. dec. 27.

Hadfy főszolgabíró.

A perjámosi főszolgabírótól.

5144—1916. szám.

Pályázati hirdetmény.

Egres községben üresedésben levő **jegyzői állásra** pályázatot hirdetek és felhivom pályázókat, hogy képesítésüket és eddigi alkalmaztatásukat igazoló bizonyítványokkal felszerelt pályázati kérvényeket **1917. évi február 15-ig** hivatalomhoz címezve annnyival inkább nyujtsák be, mert az elkésletten érkezett vagy kellően fel nem szerelt pályázati kérvényeket figyelembe nem veszem.

Az állás javadalmazása:

A községi pénztárból 1154 kor. 37 fil. Állami fizetés-kiegészítés 560 Kor.

Természetbeni lakás udvarral és házikerttel, 22 hold, 771 □-öl szántó, 490 □-öl pótkert, 378 □-öl rétföld haszonélvezete, melyek után az adót a község fizeti.

Perjámos, 1916. évi december hó 28.

Dr. Sal főszolgabíró.

100 darab famegmunkáló-gép,

valamennyi elsőrangú német gyártmány, használt, de kitűnő jókarban azonnal kapható:

Abeles Emil

famegmunkáló osztályánál,
Budapest, V., Váci-ut 14.
szám. — Telefon 170—61.

Veszek és oserélek jókarban levő famegmunkálógépeket.

Alibunári főszolgabírótól.

6155—1916. szám.

Pályázati hirdetmény.

Járásom területén megüresedett **honcz községi szülésznői állásra** pályázatot hirdetek.

Javadalmazás 300 korona évi fizetés s a szülésnél közreműködésért a vármegyei szabályrendeletben megállapított díjak. Községileg igazolt szegényeknél díjtalan a közreműködése.

A kellőleg felszerelt kérvények **f. évi január hó 30. napjáig** hivatalomhoz beküldendők.

Alibunár, 1917. évi január hó 2.

Radonics főszolgabíró.

